

23.1.2026

KUULUTUS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) kuuluttaa kaivoslain (10.6.2011/621) perusteella 23.1.2026 kulanhuuhdontalupaa koskevan päätöksen

Hakija: Petri Lappalainen, Sami Lappalainen, Jyrki Lappalainen

Lupatunnus: HL2025:0014

Alueen sijainti: Inari, Morgamoja, 1,2 ha

Päätöksiin saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Päätös katsotaan tulleen tiedoksi saaduksi seitsemän (7) päivän kuluessa päätöksen antopäivästä sitä määraaikaan lukematta. Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaika päättyy 2.3.2026.

Päätöksen liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä. Kuulutus ja päätös ovat nähtävänä 23.1.2026 – 2.3.2026 Tukesin verkkosivuilla osoitteessa <https://tukes.fi/paatokset-ja-kuulutukset/kullanhuuhdontaluvat>

Tieto päätöksen antamisesta on julkaistu sijaintikunnan ilmoituskanavalla.

Lisätietoja

kaivosasiat@tukes.fi tai puh. 029 5052 000

Kuulutettu 23.1.2026

Pidetään nähtävänä 2.3.2026 asti

Petri Lappalainen
Sami Lappalainen
Jyrki Lappalainen

PÄÄTÖS KULLANHUUHDONTALUVAN MYÖNTÄMISESTÄ

Hakijat: Petri Lappalainen, Sami Lappalainen, Jyrki Lappalainen
Vireilletulopvm: 23.6.2025
Etuoikeuspm: 12.11.2025
Hakemuksen tarkoitus: Kullanhuuhdonta valtion omistamalla alueella.
Kaivoslain (621/2011) 22 §:n mukaan kullanhuuhdontaan valtion omistamalla alueella on oltava kaivosviranomaisen lupa.

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto myöntää kaivoslain (621/2011) nojalla kullanhuuhdONTALUVAN HL2025:0014 hakemuksen mukaisesti.

Perustelut: Hakija on osoittanut, että kaivoslaissa (621/2011) säädetyt edellytykset täyttyvät eikä kaivosviranomaisen selvityksen perusteella luvan myöntämiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä.
Kaivoslaki (621/2011) 45 § ja 50 §.

KullanhuuhdONTALUVAN haltijalla on tässä luvassa mainitulla kullanhuuhdonta-alueella yksinoikeus etsiä ja kartoittaa maaperässä esiintyvää kultaa, ottaa talteen ja hyödyntää maaperässä esiintyvää kultaa huuhtomalla sekä ottaa talteen ja hyödyntää huuhtonnan sivutuotteena irtomaasta löytyvät platinahiput sekä jalo- ja korukivet.

Päätöksen voimassaolo

KullanhuuhdONTALUPA on **voimassa tällä päätöksellä neljä (4) vuotta** päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Perustelut: Hakemuksen mukaisesti. Luvan voimassaoloaika on lain sallima enimmäisaika kullanhuuhdONTALUVALLE. Kullanhuuhdonnan ei katsota aiheuttavan yleiselle tai yksityiselle edulle sellaista vahinkoa tai haittaa, että luvan voimassaoloaikaa olisi lyhennettävä.

Päätöksen täytäntöönpano

Kaivoslain (621/2011) 168.1 §:n mukaisesti kullanhuuhdONTALUPAAN perustuvat toimenpiteet saa aloittaa, kun siihen oikeuttava lupapäätös on saanut lainvoiman ja lupapäätöksessä määrätty velvoitteet on suoritettu. Kaivosviranomaisen voi kuitenkin

kaivoslain (621/2011) 169 §:n nojalla antaa päätöksen täytäntöönpanomääräyksen perustellusta syystä hakijan pyynnöstä, jolloin luvassa yksilöityihin toimenpiteisiin voidaan valituksesta huolimatta ryhtyä lupapäätöstä noudattaen.

Jos asianomaisen toimenpiteen suorittaminen edellyttää muualla lainsäädännössä vaadittua lupaa, saa toimenpiteen kuitenkin aloittaa vasta, kun asianomainen lupapäätös on saanut lainvoiman tai toiminnan aloittamiseen on saatu oikeus asiassa toimivaltaiselta viranomaiselta.

Kullanhuuhdonta voidaan kuitenkin aloittaa vasta, kun tässä kullanhuuhdontaluvassa edellytetyt velvoitteet on suoritettu. Kullanhuuhdontaluvalla HL2025:0014 on määrätty asetettavaksi 1400 euron vakuus.

Luvan haltijan tulee huolehtia, että alueella kullanhuuhdontaa suorittava henkilö tai henkilöt ovat perehtyneet tässä luvassa annettuihin määräyksiin.

Kullanhuuhdonta-alueen tiedot

Pinta-ala: 1,2 ha
Alueen nimi: Hirvikumpu 2
Sijainti: Inari, Morgamoja, Lemmenjoen kansallispuisto, Natura 2000 alue, Metsähallituksen hallinnoima valtionmaa. Alueen sijainti ja rajat ilmenevät tämän päätöksen liitetystä kartasta (liite 2).

LUPAMÄÄRÄYKSET

Kullanhuuhdontaluvassa annettavat määräykset kaivoslain (621/2011) 54 § mukaisesti:

1. Kullanhuuhdonnan ajankohdat ja menetelmät

Tämä lupa oikeuttaa lapiokaivuun suorittamiseen lupa-alueella. Vuotuinen kaivumäärä on enimmillään 30 m³ ja toiminta tulee rajoittaa vuosittain 1.6.–30.9. väliselle ajalle.

Perustelut: Hakemuksen mukaisesti. Toiminnan alueellisella ja ajallisella rajoittamisella vähennetään vaikutuksia lupa-alueeseen, sen ympäristöön ja alueen mahdolliseen muuhun toimintaan. Alue on rajattu ja toimintaan tarvittavien lupien lupaehdot lupa-alueella turvaavat sen, että toiminnasta mahdollisesti aiheutuvat haitat ovat ajalliselta kestoaltaan ja sijainniltaan rajallisia.

2. Kullanhuuhdonta-alueen kunnossapito

Kullanhuuhdonta on rajoitettava välttämättömiin toimenpiteisiin. Kullanhuuhdontaluvan nojalla tapahtuvasta toiminnasta ja muusta kullanhuuhdonta-alueen käytöstä ei saa

aiheutua haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle, olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle, merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luontoesiintymien olennaista vahingoittumista, merkittävää maisemallista haittaa tai muille lähistöllä olevien alueiden käyttötarpeille haittaa tai vahinkoa eikä vahinkoa alueella mahdollisesti sijaitseville kulttuurihistoriallisesti arvokkaille kohteille. Kullanhuuhdontaluvan haltijan on pidettävä kullanhuuhdonta-alue siistinä ja sellaisessa kunnossa, että se jatkuvasti täyttää turvallisuuden vaatimukset eikä haitallisia ympäristövaikutuksia aiheudu.

Toiminta on suunniteltava ja järjestettävä siten, että puustolle aiheutuvat vahingot ovat mahdollisimman vähäisiä. Pystypuiden kaataminen on kielletty. Puuston poistamisesta on sovittava etukäteen alueen hallinnasta vastaavan tahon kanssa. Puuryhmiä on jätettävä kaivualueelle.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 24 §.

Sopimalla puuston poistamisesta etukäteen varmistutaan siitä, ettei olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle, merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luontoesiintymien olennaista vahingoittumista tai merkittävää maisemallista haittaa pääse syntymään.

Kullanhuuhdontaluvan nojalla ei saa harjoittaa toimintaa, joka vaikuttaa vesistöön. Mikäli lupa-alueelle suunnitellaan vesistöön vaikuttavaa toimintaa, tulee tähän toimintaan olla ympäristö- tai vesilupa. Näissä luvissa toimivaltainen viranomainen on Pohjois-Suomen aluehallintovirasto.

3. Poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentäminen

Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on estettävä porojen joutuminen jyrkkäreunaisiin kaivukuoppiin ja merkittävä tai luiskattava kaivannot siten, ettei niistä aiheudu vaaraa alueella liikkuville. Lupa-alueelle ei saa virittää puiden väliin naruja tai muuta vastaavaa, joka voi aiheuttaa vaaratilanteita alueella mahdollisesti liikkuville. Kaivannot tulee merkata maastoon heijastinkepeillä. Lisäksi myös kullanhuuhdonnan tarvikkeet on varastoitava alueelle keskitetysti siten, että niistä ei aiheudu poronhoidolle haittaa. Mahdolliset poronhoitotyöt alueella tulee ottaa toiminnassa huomioon ja tämän mahdollistamiseksi toiminta alueella on tarvittaessa keskeytettävä paliskunnan pyynnöstä. Kullanhuuhdontaluvan haltijan on otettava huomioon alueella mahdollisesti olevat poronhoidolle tärkeät rakenteet kuten esimerkiksi erotusaidat. Poronhoitoon liittyviä rakenteisiin ei saa kajota ilman asianosaisen paliskunnan lupaa, ja kulkemiseen on käytettävä valmiita veräjiä.

Perustelut: Määräys perustuu Poronhoitolain (848/1990) 2§:ään ja kaivoslain (621/2011) 54 §:ään. Alue kuuluu Sallivaaran paliskunnan alueeseen.

Alueen ominaisuudet, luvanmukainen kaivumäärä ja luvassa annettu aikarajoitushuomioiden lupamääräyksellä voidaan varmistua, ettei tämän tai alueen lähimpien lupien luvanmukainen toiminta yhdessä aiheuta poronhoidolle olennaista haittaa.

Lupamääräyksessä mainituilla toimenpiteillä vähennetään kullanhuuhdonnasta poronhoidolle aiheutuvia haittoja erityisellä poronhoitoalueella. Myös tämän luvan muissa lupamääräyksissä kielletään olennaisen haitan aiheuttaminen muille elinkeinoille, määrätään aiheutuneiden vahinkojen ja haittojen korvaamisesta sekä rajataan toimintaa ajallisesti.

4. Saamelais- ja koltta-asioihin liittyvät määräykset

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on huolehdittava, ettei toiminnasta yksin tai yhdessä muiden vastaavien lupien tai alueiden muiden käyttömuotojen kanssa aiheudu sellaista haittaa, joka olennaisesti heikentäisi edellytyksiä harjoittaa saamelaiselinkeinoja taikka muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria. Mikäli olennaista haittaa aiheutuu, toiminta on keskeytettävä ja aiheutunut haitta korjattava välittömästi.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 38 § ja 50 §. Alue sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella. Alue ei sijoitu koltta-alueelle. Kaivosviranomaisen tulee kaivoslain 38 §:n mukaisesti saamelaisten kotiseutualueella selvittää yhteistyössä saamelaiskäräjien, alueen paliskunnan, Metsähallituksen ja hakijan kanssa kullanhuuhdontaluvan mukaisesta toiminnasta aiheutuvat vaikutukset saamelaisten oikeudelle alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan sekä harkita tarvittaessa haittojen vähentämiseksi ja estämiseksi tarvittavat toimenpiteet.

Kullanhuuhdonnan mahdollinen vaikutus saamelaiskulttuuriin selvitetään paliskunnittain, koska poronhoito on tärkeä osa saamelaiskulttuuria ja se on alueiden käytön kannalta herkkä elinkeino. Koska paliskuntien alueet on selkeästi rajattu aidoilla, kaivoslain mukaisen kullanhuuhdonnan vaikutukset saamelaiskulttuurille rajoittuvat pääasiallisesti sen paliskunnan alueeseen, jolla kullanhuuhdontaa harjoitetaan.

Asian selvittämiseksi kaivosviranomaisen on pyytänyt lausunnot saamelaiskäräjiltä, alueen paliskunnalta ja Metsähallitukselta.

Sallivaaran paliskunnan kokonaispinta-ala on noin 299 000 ha. Sallivaaran paliskunnan alueelle sijoittuu 68 kpl lainvoimaisia kullanhuuhdontaan oikeuttavia lupia, pinta-alaltaan yhteensä noin 251 ha. Kyseisen

lupahakemuksen läheisyyteen (2 km säteellä alueesta) sijoittuu 33 ha, 10 kpl. Alueen läheisyydessä ei ole kullanhuuhtontalupahakemuksia.

Lupahakemusalueen läheisyydessä on retkeilyreitti.

Kaivosviranomaisen on arvioinut tämän luvan nojalla sallitun toiminnan mahdollista haittaa ja olennaista vaikutusta harjoittaa perinteisiä saamelaiselinkeinoja tai muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria saamelaisten kotiseutualueella. Toiminnan luonteen ja laajuuden sekä ennakoitavissa olevien vaikutusten perusteella kaivosviranomaisen arvioi, ettei tämän kullanhuuhtontaluvan lupamääräysten mukainen toiminta yksin tai yhdessä muiden vastaavien lupien tai alueen muiden maankäyttömuotojen kanssa yhdessä olennaisesti heikennä edellytyksiä harjoittaa saamelaiselinkeinoja tai ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria

5. Yhteisvaikutusten arviointi

Kaivosviranomaisen on tehtävä yhteisvaikutusten arviointi, missä tarkastellaan alueella olevien kullanhuuhtontalupien yhteisvaikutuksia saamelaisten elinkeinoon, saamelaiskulttuuriin sekä poronhoitoon. Kaivosviranomaisen omien selvitysten ja havaintojen lisäksi yhteisvaikutusta arvioidessa on huomioitu lausunnoissa esiin tulleet seikat sekä alueiden ja toimintojen kokonaismäärä, sijainti ja toiminta.

Kyseessä oleva kullanhuuhtontalupa oikeuttaa luvanhaltijan suorittamaan lupa-alueella kullanhuuhtontaa perinteisellä menetelmällä eli lapiokaivuulla. Alueella ei saa käyttää koneita kaivuutyön suorittamiseen. Voimakone (aggregaatti) tai polttomoottoripumput ovat sallittuja veden pumppaamiseen huuhtontakouruun.

Lapiokaivuulle on tyypillistä, että kaivetut kuopat ovat matalia. Lupa-alueesta on ns. avattuna enintään muutamia kymmeniä neliömetrejä kerrallaan, ja kaivuun edetessä tehtyjä kaivantoja täytetään huuhtotulla maa-aineksella ja kuoppien reunat luiskataan loivemmaksi.

Lapiokaivuun vaikuttavuus on lupa-alueeseen pientä. Kaivuukauden aikana käsiteltäväksi haettujen maamassojen määrä on enimmillään 30 m³, tarkoittaen että metrin syvyisenä säännöllisenä kaivantona kuopan mitat olisivat 5 m x 6 m x 1 m (kaivuusyvyys). Lupa-alueen pinta-ala on 1,2 ha, joten kunakin kaivuukautena saa auki kaivaa n. 0,25 % alueen kokonaispinta-alasta.

Voimassa olevien lupien mukainen toiminta kullanhuuhtontalupa-alueilla vaikuttaa porojen laidunkiertoa kesän ja syksyn aikana. Lupien mukainen toiminta ei muodosta fyysistä estettä porojen liikkumiselle muuten kuin kaivuun alla olevalla kohdalla.

Lupaehdot noudatettaessa, kyseisen lupa muiden alueella olevien kullanhuuhtontalupien kanssa ei olennaisesti heikennä edellytyksiä harjoittaa perinteisiä saamelaiselinkeinoja taikka muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria eikä aiheuta huomattavaa haittaa poronhoidolle.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 24 §. Kaivosviranomaisen on harkittava alueella olevien kullanhuuhtontalupien yhteisvaikutukset saamelaiselinkeinoihin tai saamelaiskulttuuriin ja poronhoitoon.

Natura-2000-alue

Lupa-alueella tulee huomioida Natura-aluetta koskevat säännökset ja kansallispuiston rauhoitussäännökset, ja olemaan merkittävästi heikentämättä luonnonarvoja.

Lupa-alueella tulee huomioida Natura-aluetta koskevat säännökset ja olemaan merkittävästi heikentämättä luonnonarvoja.

Alueella on aiemmin harjoitettu kullankaivuuta, eikä alueella esiinny Lapin ELY-keskuksen lausunnon mukaan luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisia tiukasti suojeltuja luontotyyppisiä, luonnonsuojeluasetuksen (1066/2023) liitteiden koko maassa rauhoitettujen eläin- ja kasvilajien esiintymiä eikä luontodirektiivin luontotyyppisiä. Lapin ELY-keskus on katsonut lausunnossaan, että hakemuksen mukainen kullanhuuhtontatoiminta ei todennäköisesti heikennä Natura-alueen luonnonarvoja eikä luonnonsuojelulain 65 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua arviointi- ja lausuntomenettelyä siten tarvita.

Tämän kullanhuuhtontaluvan nojalla alueella saa harjoittaa kullanhuuhtontaa perinteisellä menetelmällä eli lapiokaivuulla. Alueella ei saa käyttää koneita kaivuutyön suorittamiseen. Voimakone (aggregaatti) tai polttomoottoripumput ovat sallittuja veden pumppaamiseen huuhtontakouruun. Kaivosviranomaisen arvioi, että kullanhuuhtontalupahakemuksen mukainen lapiolla tehtävä kullanhuuhtonta noudattamalla tässä kullanhuuhtontaluvassa annettuja lupamääräyksiä ei heikennä alueen luonnonarvoja, jolloin Natura-arviointia ei tarvita.

6. Kullanhuuhtontaa koskeva selvitysvelvollisuus

Kullanhuuhtontaluvan haltijan tulee vuosittain toimittaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle selvitys talteen otetun kullan ja käsitellyn irtomaan määrästä sekä rakentamisesta kullanhuuhtonta-alueella ja muusta alueen käytöstä.

Selvityksen tulee sisältää:

- 1) talteen otetun kullan määrä grammoina

- 2) käsitellyn irtomaan määrä irtokuutiometreinä
- 3) käytetyt tutkimus- ja työmenetelmät
- 4) kullanhuuhdonta-alueella työskentelevien henkilöiden määrä henkilötyöpäivinä
- 5) työskentelyaika kullanhuuhdonta-alueella
- 6) tehdyt maisemointi- ja jätehuoltotoimenpiteet

Selvitys on jätettävä kaivukautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 28 §, asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 9 §.

7. Jälkitoimenpiteet

Kun kullanhuuhdontalupa on rauennut tai peruutettu, on kullanhuuhdontaluvan haltijan saatettava kullanhuuhdonta-alue välittömästi yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava rakennukset ja rakennelmat sekä laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen ja maisemallisesti tyydyttävään tilaan. Kullanhuuhdontaluvan haltijan on tehtävä viipymättä kirjallinen ilmoitus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle ja Metsähallitukselle, kun edellä mainitut toimenpiteet on saatettu loppuun. Ilmoitus on kuitenkin tehtävä viimeistään vuoden kuluttua luvan raukeamisesta tai peruuttamisesta. Ilmoituksen tulee sisältää tieto jälkitoimenpiteiden päättymispäivästä sekä kuvaus toteutetuista jälkitoimenpiteistä.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 29 §.

8. Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma ja sen noudattaminen

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on noudatettava viranomaiselle toimittamaansa kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 25 §. Kullanhuuhtoja on velvollinen huolehtimaan maa- ja kivennäisjätteen synnyn ehkäisemisestä, sen haitallisuuden vähentämisestä sekä jätteen hyödyntämisestä tai käsittelemisestä.

9. Vakuus

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on asetettava **1400** euron suuruinen pankkitalletusvakuus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslakiin perustuvasta toiminnasta aiheutuneen vahingon ja haitan korvaamista sekä kaivoslain mukaisten jälkitoimenpiteiden suorittamista varten.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 107 § ja 110 §. Vakuus määräytyy hakemuksessa esitetyn kaivumenetelmän,

kaivumäärän ja alueen ominaisuuksien perusteella. Alueella on suunniteltu harjoitettavan lapiokaivua, alueella ei ole rakennuksia ja kulku alueelle on vaikea.

10. Ilmoitus kullanhuhdonta-alueen maastotöistä

Kullanhuhdontaluvan haltijan on ilmoitettava etukäteen kirjallisesti alueen hallinnasta vastaavalle Metsähallitukselle sekä alueen paliskunnalle ja saamelaiskäräjille kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa. Maastotöitä koskevassa ilmoituksesta on käytävä ilmi:

- 1) töistä vastaavan henkilön nimi sekä yhteystiedot;
- 2) arvioitu maastotöiden aloitusajankohta ja kesto;
- 3) tarkempi selvitys, mitä maastotöitä tehdään sekä mitä työmenetelmiä ja koneita käytetään;
- 4) arvio toimenpiteiden määrästä;
- 5) alueella työskentelevien henkilöiden lukumäärä;
- 6) arvio maastotöiden vaikutuksista ympäristöön;
- 7) tarvittaessa selvitys muista seikoista, joilla voi olla merkitystä.

Maastotöitä koskevaan ilmoitukseen on liitettävä kartta, johon on merkitty alue, jolla maastotöitä tullaan tekemään. Ilmoitus on tehtävä viimeistään kuukautta ennen maastotöihin ryhtymistä.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 27 §, asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 7 §.

11. Rakentaminen

Tämä kullanhuhdontalupa ei oikeuta rakentamiseen, eikä alueelle ole tarkoitus rakentaa uusia kaivoslain tarkoittamia rakennuksia tai rakennelmia. Rakennusten ja rakennelmien rakentaminen Lemmenjoen kansallispuiston alueella on kielletty, poikkeaminen tästä kiellosta edellyttää lain (521/2023) 21 c §:n mukaisesti Metsähallituksen lupaa.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 26 §, sekä Laki eräiden uusien luonnonsuojelualueiden perustamisesta valtionmaille annetun lain muuttamisesta (521/2023) § 21 c.

12. Korvaus alueen hallinnasta vastaavalle viranomaiselle

Kullanhuhdontaluvan haltijan on suoritettava Metsähallitukselle vuotuista korvausta 50 euroa hehtaarilta. Kullanhuhdontakorvaus on ensimmäiseltä vuodelta maksettava

viimeistään 30 päivänä siitä, kun kullanhuuhdentalupa on tullut lainvoimaiseksi tai kaivosviranomaisen on antanut määräyksen päätöksen täytäntöönpanosta muutoksenhausta huolimatta. Seuraavina vuosina korvaus on maksettava viimeistään 15 päivänä maaliskuuta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 102 §.

13. Vahinkojen ja haittojen korvaaminen kullanhuuhdonta-alueella

Kullanhuuhdentaluvan haltijan on korvattava kullanhuuhdonta-alueella tapahtuvasta kaivoslakiin perustuvasta toiminnasta aiheutuneet vahingot ja haitat, jollei jonkin toimenpiteen osalta korvauksesta toisin säädetä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 103 §.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on tiedottanut hakemuksesta kuuluttamalla sitä 14.11.2025 – 22.12.2025. Lausunnot ja mielipiteet on tullut toimittaa viimeistään 9.1.2026.

Lausuntopyynnöt ja lausunnot hakemuksesta

Hakemuksesta on lähetetty lausuntopyynnöt ja saatu lausunnot seuraavasti:

- 1) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Sallivaaran paliskunnalle 14.11.2025
Sallivaaran paliskunta ei ole antanut lausuntoaan hakemuksesta.
- 2) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Metsähallitukselle 14.11.2025
Metsähallituksen lausunto 16.12.2025 (liite 3).
- 3) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Inarin kunnalle 14.11.2025
Inarin kunnan lausunto 18.11.2025 (liite 4).
- 4) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle 14.11.2025
Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto 9.12.2025 (liite 5).
- 5) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Saamelaiskäräjille 14.11.2025
Saamelaiskäräjien lausunto 9.1.2026. (liite 6)

6) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Saamelaismuseo Siidalle 18.12.2025
Saamelaismuseo Siidan lausunto 18.12.2025. (liite 7)

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kannanotto lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin.

Lausunnoissa esitetyt kaivosviranomaisen toimivaltaan kuuluvat seikat on otettu päätöksessä huomioon lupamääräyksillä.

Selitys

Hakijalta on pyydetty selitys annettuihin lausuntoihin 14.1.2026. Hakija on antanut selityksen 14.1.2026. (liite 8)

Muistutukset ja mielipiteet

Muistutuksia ja mielipiteitä ei ole jätetty.

TIEDOKSI LUVAN HALTIJALLE

Kaivoslain (621/2011) suhde muuhun lainsäädäntöön

Lupa- tai muun asian ratkaisemisesta ja muutoin tämän lain mukaan toimimisesta säädetään tämän lain lisäksi luonnonsuojelulaissa (9/2023), ympäristönsuojelulaissa (527/2014), erämaalaissa (62/1991), alueidenkäyttölaissa (132/1999), rakentamislaisissa (751/2023), vesilaissa (587/2011), poronhoitolaissa (848/1990), säteilylaissa (859/2018), ydinenergialaissa (990/1987), muinaismuistolaissa (295/1963), maastoliikennelaissa (1710/1995), patoturvallisuuslaissa (494/2009), hallintolaissa (434/2003), sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003), saamelaiskäräjistä annetussa laissa, saamen kielilaissa (1086/2003), kielilaissa (423/2003), ulkomaalaisten yritystojen seurannasta annetussa laissa (172/2012), eräiden kiinteistönhankintojen luvanvaraisuudesta annetussa laissa (470/2019), valtion etuosto-oikeudesta eräillä alueilla annetussa laissa (469/2019) ja kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta kansallisen turvallisuuden varmistamiseksi annetussa laissa (468/2019) sekä lisäksi muualla laissa. Kallanhuuhdonta-luvan haltijan on aina noudatettava Suomen lainsäädäntöä ja asiaan liittyviä muita kansainvälisiä sopimuksia.

Maastoliikenne

Kallanhuuhdonta-alueella ja sen ulkopuolella tapahtuva maastoliikenne edellyttää maastoliikennelain mukaisen luvan maanomistajalta.

Luvan muuttaminen ja raukeaminen

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on kaivoslain (621/2011) 69 §:n mukaan haettava kullanhuuhdontaluvan muuttamista kaivosviranomaiselta, mikäli kullanhuuhdontaa koskevien toimenpiteiden määrässä, laadussa tai aikataulussa tapahtuu sellainen muutos, että lupamääräyksiä on tarpeen tarkistaa.

Kaivosviranomaisen on päätettävä, että kullanhuuhdontalupa raukeaa, jos luvanhaltija tekee asiaa koskevan ilmoituksen. Luvanhaltija on velvollinen tekemään ilmoituksen, jos tarkoituksena ei enää ole harjoittaa lupaan perustuvaa toimintaa. Kullanhuuhdontalupa raukeaa ilmoituksen saavuttua kaivosviranomaiselle.

Luvan voimassaolon jatkaminen

Kullanhuuhdontaluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksistä säädetään kaivoslain 621/2011) 65 §:ssä. sekä Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 27 §:ssä.

Kaivoslain (621/2011) 65.1 §:n mukaan kullanhuuhdontaluvan voimassaoloa voidaan jatkaa enintään kymmenen vuotta kerrallaan. Kaivoslain (621/2011) 65 §:n mukaisesti kullanhuuhdontaluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksenä on, että:

- 1) kullanhuuhdonta on ollut tehokasta ja järjestelmällistä;
- 2) kullanhuuhdonta-alueella on edelleen maalajeista huuhdottavaa kultaa niin runsaasti ja sellaisessa muodossa, että kullanhuuhdonnan jatkamiselle on edellytykset;
- 3) kullanhuuhtoja ei ole olennaisesti laiminlyönyt hakemuksen kohteena olevaan lupaan perustuvassa toiminnassa toimintaan soveltuvaan lainsäädäntöön perustuvia velvollisuuksia taikka hakemuksen kohteena olevassa luvassa annettuja lupamääräyksiä;
- 4) voimassaolon jatkamisesta ei aiheudu kohtuutonta haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle.

Mikäli luvan voimassaoloa halutaan jatkaa, tulee hakemus luvan voimassaolon jatkamiseksi toimittaa kaivosviranomaiselle viimeistään kaksi kuukautta ennen luvan voimassaolon päättymistä. Hakemukseen tulee liittää lupaharkinnan kannalta tarpeelliset ja luotettavat selvitykset edellä mainituista voimassaolon jatkamisen edellytyksistä.

Lisäksi hakemukseen sovelletaan vastaavasti, mitä lupahakemuksesta säädetään kaivoslain (621/2011) 34 §:ssä.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 58 §:n mukaisesti. Lupapäätös liitteineen toimitetaan hakijalle. Päätös toimitetaan niille kunnille, lupa- ja valvontavirastolle ja muille tahoille, joille on asian käsittelyn aikana annettu tieto ja joilta on pyydetty lausunto. Jäljennös päätöksestä toimitetaan myös saamelaiskäräjille, jos se kohdistuu saamelaisten kotiseutualueelle tai se koskee kaivoslain 38 §:n 2 momentissa tarkoitettua hanketta, sekä paliskunnalle, mikäli se kohdistuu erityiselle poronhoitoalueelle. Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee. Päätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella kaivosviranomaisen verkkosivuilla (www.tukes.fi). Tieto kuulutuksesta julkaistaan toiminnan vaikutusalueen kunnassa kuntalain 108 §:n mukaisesti.

Päätösmaksu

Päätösmaksu 915 €. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus lähettää laskun hakijalle.

Maksu perustuu hakemuksen vireille tullessa voimassa olleeseen asetukseen Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (797/2024).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Päätöksestä perittävästä maksusta voidaan valittaa samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (621/2011)
Asetus kaivostoiminnasta (391/2012)
Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (797/2024)

Lisätietoja

Lisätietoja antaa Maija Viikinen, puh. 029 5052 166, etunimi.sukunimi@tukes.fi

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Asian on esitellyt ylitarkastaja Maija Viikinen ja ratkaissut ylitarkastaja Heikki Puhakka.

LIITTEET Liite 1. Valitusosoitus
 Liite 2. Kartta alueesta (1:10 000)
 Liite 3–7. Lausunnot
 Liite 8. Hakijan selitys
 Liite 9. Kallanhuuhdontakorvaus, INFO
 Liite 10. Ohjeet vakuuden asettamiseen

TIEDOKSI Sallivaaran paliskunta
 Lupa- ja valvontavirasto
 Metsähallitus
 Saamelaiskäräjät
 Saamelaismuseum Siida
 Inarin kunta

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Päätös katsotaan tulleen tiedoksi saaduksi seitsemän (7) päivän kuluessa päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää koltta-alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- 1) päätös, johon haetaan muutosta
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- 3) perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- 4) valittajan nimi ja kotikunta
- 5) postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- 1) päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä

- 2) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- 3) asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00–16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 310 euroa.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Tuomioistuimaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

käyntiosoite: Torikatu 34–90, 90100 Oulu

postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

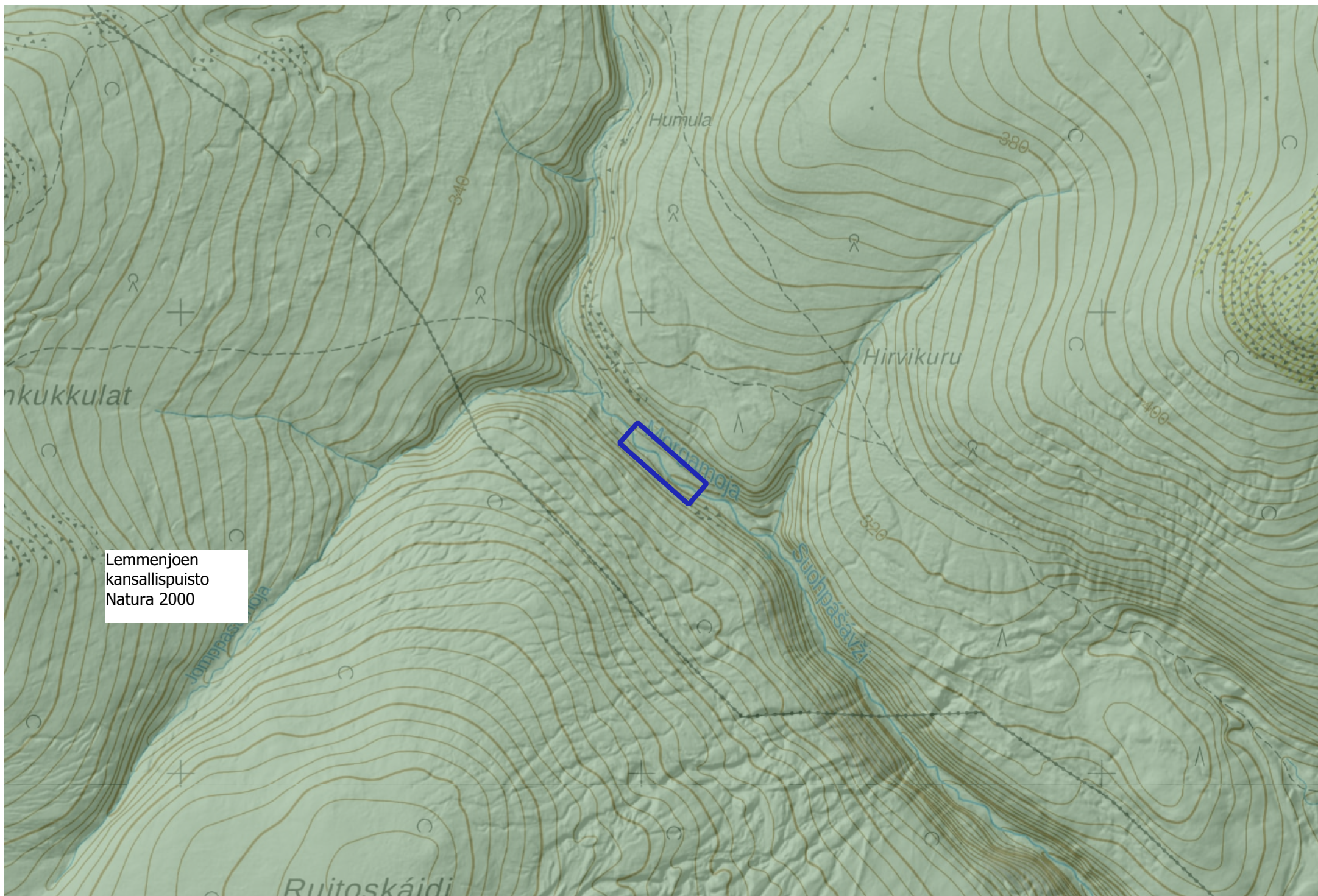
puhelin: 029 56 42800

faksi: 029 56 42841

sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa:

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Karl Mikael Hansson Nordström	Telia Tunnistus	16.12.2025 14:02:32 UTC+02:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisälllys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (5 sivua)

Metsähallitus
kirjaamo@metso.fi

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
kaivosasiat@tukes.fi

Viite: Lausuntopyyntö 14.11.2025

**Lausunto kullanhuuhdontahakemuksesta HL2025:0014 Hirvikumpu 2, Lappalainen,
Lemmenjoen kansallispuisto**

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on kuuluttanut kaivoslain 40 §:n nojalla kullanhuuhdontalupahakemuksen. Hakemusalue, jonka pinta-ala on 1,2 hehtaaria, sijaitsee Morgamojan varrella Lemmenjoen kansallispuistossa Metsähallituksen Luontopalvelujen hallinnoimalla kiinteistöllä 148-891-1-1. Hakemusalueella on tarkoitus harjoittaa lapiokaivuuta ja arvio vuosittaisesta kaivumäärästä on 20-30 m³. Kullanhuuhdontalupaa haetaan 4 vuodeksi.

Lisäksi hakija haluaa yhdistää 11.1.2028 asti voimassa olevan kullanhuuhdontaluvan HL2013:0039 tähän hakemaansa uuteen lupapäätökseen.

Luonnonsuojelulain huomioiminen

Sen lisäksi mitä kaivoslaissa säädetään, sovelletaan kaivoslain mukaista lupa-asiaa ratkaistaessa ja muutoin kaivoslain mukaan toimittaessa muun muassa luonnonsuojelulakia (9/2023, LSL). Kaivoslain muuttamista koskevassa hallituksen esityksessä (HE 126/2022) todetaan luonnonsuojelulain soveltamisesta, että ”- Tämä edellyttää kaivosviranomaisen muun muassa asettavan riittävän tarkkoja lupamääräyksiä sen varmistamiseksi, ettei luvan mukainen toiminta aiheuta luonnonsuojelulaissa kiellettyä seurausta”. Metsähallitus toteaa, että lupaharkinnassa ja kullanhuuhdontaluvassa annettavissa määräyksissä tulisi huomioida muun muassa Natura 2000-aluetta koskevat säännökset sekä kansallispuiston rauhoitussäännökset.

Natura 2000 -alue

Hakemusalue sijaitsee Lemmenjoen kansallispuisto -nimisellä Natura 2000 -verkostoon kuuluvalla alueella (FI13000201). Natura-alue on perustettu erityisten suojelutoimien alueeksi (SAC). Alue on myös ilmoitettu komissiolle lintudirektiivin mukaisena erityisenä suojelualueena (SPA-alue). Natura-alueen suojelun perusteena ovat alueella esiintyvät yhteensä 22 luontodirektiivin liitteen I luontotyyppiä ja 7 liitteen II lajia sekä 48 lintudirektiivin mukaista lajia. Hakemusalueella esiintyy pikkujout ja puot (3260), luonnontilaiset jokireitit (3210), tunturikoivikot (9040) ja luonnonmetsät (9010) - luontotyyppiä.

Luonnonsuojelulain 34 §:n mukaan Natura 2000 –alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää. LSL 35 §:ssä säädetään arviointivelvollisuudesta. Hankkeesta vastaavan on asianmukaisella tavalla arvioitava hankkeen vaikutukset Natura –alueen suojelun perusteena oleviin luonnonarvoihin, huomioiden myös yhteisvaikutukset muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa. Metsähallitus kiinnittää lupaviranomaisen huomion siihen, ettei hakemus sisällä minkäänlaista arviointia kullanhuuhdonthankkeen vaikutuksista Natura-alueen suojelun perusteena oleville luonnonarvoille. Yhteisvaikutusten arvioinnin osalta Metsähallitus viittaa kullanhuuhdonthakemuksen HL2023:0015 yhteydessä lausumaansa (19.6.2024).

Lemmenjoen kansallispuisto

Hakemusalue sijaitsee myös Lemmenjoen kansallispuiston alueella. Kansallispuiston rauhoitussäännöksistä säädetään lain (521/2023) 21 b ja 21 c §:issä. Kansallispuistossa saa kaivoslain (621/2011) mukaisesti huuhtoa kultaa perinteisin menetelmin ilman konevoimaa sekä Metsähallituksen luvalla rakentaa mainitun lain 26 §:n 2 momentissa tarkoitetun rakennuksen tai rakennelman kullanhuuhdonta varten. Kullanhuuhdonalla ei saa vaarantaa kansallispuiston perustamistarkoitusta. Hallituksen esityksessä (HE 270/2022 vp, s. 35) tarkennetaan säännöstä kaivun osalta toteamalla, että Lemmenjoen kansallispuistossa sallittaisiin kansallispuiston perustamistavoitteiden mukaisesti käsivoimin lapiokaivuna harjoitettava perinteinen kullanhuuhdonta, ilman moottoroituja työvälineitä.

Tukesin aineiston perustella (tilanne 9.5.2025) Lemmenjoen kansallispuistossa on voimassa olevia kullanhuuhdonthakemuksia 65 kappaletta 365 hehtaarin alueella. Vastaavasti kullanhuuhdonthakemuksia on 9 kappaletta 36 hehtaarin alueella.

Uhanalaiset eläin- ja kasvilajit

Hakemusalueelta ei tällä hetkellä tunneta uhanalaisten lajien esiintymiä tai suojeltuja luontotyyppejä.

Kulttuuriperintö

Hakemusalue kuuluu valtakunnallisesti arvokkaaseen rakennetun kulttuuriympäristön, Repokairan ja Lemmenjoen alueen saamelaisasutus ja kullankaivajayhdyskunnan alueelle. Lisäksi Lemmenjoen kulta-alue on merkitty Pohjois-Lapin maakuntakaavaan ma 5934-merkinnällä, joka osoittaa kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeää aluetta, jonka suunnittelussa on turvattava merkittävien kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen.

Alueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) suojaamia muinaisjäännöksiä, rakennusperintökohteita tai muita kulttuuriperintökohteita. Muinaismuistolain suojaamat kiinteät muinaisjäännökset ovat rauhoitettuja muistoina Suomen aikaisemmasta asutuksesta ja historiasta. Yli 100-vuotiaat rakennusten ja rakennelmien rauniot ja muut ihmistoiminnan jättämät jäännökset ovat kiinteitä muinaisjäännöksiä.

Jos maata kaivettaessa tai muuta työtä suorittaessa tavataan kiinteä muinaisjäänös, jota aikaisemmin ei ole tunnettu, on työ muinaisjäänöksen kohdalta heti keskeytettävä ja ilmoitettava kohde Saamelaismuseo Siidaan, joka päättää jatkotoimenpiteistä. Ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa on kiinteän muinaisjäänöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen kielletty. Myös muut alueella mahdollisesti olevat kulttuuriperintökohteet tulee ottaa huomioon maankäytössä niin, ettei niitä vahingoiteta.

Kalasto ja kalastus

Metsähallitus toteaa, että Lemmenjoen vesistö (jonka alueelle lupahakemus sijoittuu) ja sen sivujoet, ovat tärkeitä sekä paikallisten, että ulkopaikkakuntalaisten kalastuskohteina. Kyseisen vesistöalueen arvokkaimmat kalalajit ja kannat ovat riippuvaisia sekä veden- että pohjanlaadusta. Hyväkuntoiset ja pohjarakenteeltaan monimuotoiset kutu- ja poikastuotantoalueet, sekä riittävän syvyyden ja syvyysvaihtelun omaavat suvannot ja nivat, ovat keskeinen tekijä virta- ja koskikutuisten kalalajien elinkierron onnistumisessa.

Kullanhuuhdonnan ja -kaivuun riskit kalakannoille ja kalastukselle ovat erityisesti morfologiset muutokset uomissa sekä virtaamien pieneneminen luontaiseen tilaan verrattuna. Uomista johdetaan vettä niiden ulkopuolelle huuhtontaa ja seulontaa varten, jolloin uoman luontainen vesimäärä vähenee. Pääasiallinen tekijä morfologisille muutoksille on kaivuutyöt ja veden avulla tapahtuva huuhtonta, joka aikaansaa kiintoainepartikkeleiden huuhtoutumista vesimassassa ja täten lisää kiintoainekuormitusta. Metsähallitus tulee esittämään yhteistarkkailun laajentamista myös morfologisten muutoksien seurantaan sekä kalataloustarkkailuun kaikkeen kullanhuuhdontaan ja kaivuuseen liittyen sekä lvalojoen-, Tankajoen ja Lemmenjoen vesistöalueilla. Samalla tulisi ottaa huomioon kaivuukohteina olevien jokien- ja purojen kyky vastaanottaa kuormitusta ja säädellä kullankaivuuta ja -huuhdonta yhteisvaikutusten arviointia käyttäen.

Riskien hallintaa on myös parannettava luvittamisen kautta. On ilmeistä, että sään ääri-ilmiöt tulevat lisääntymään ja eroosiolle herkäät rinteissä sijaitsevat kasvittomat kaivuumassat tulevat altistumaan entistä suuremmille huuhtoumille sekä sademäärille tulevaisuudessa. Pääsääntöisesti hakemuksissa todetaan kaivuutyön ja huuhdonnan vaikutuksien olevan olemattomia vastaanottaville vesistöille, mutta volyymin ja kaivuutyömaiden määrän kasvaessa yhteisvaikutuksia väistämättä syntyy edellä mainituin tavoin vastaanottavissa vesistöissä. Lupaviranomaisten tulisi käyttää yhteisvaikutusten arvioita parhaan käytettävissä olevan tiedon kautta.

Lisäksi Metsähallitus toteaa, että Pohjois-Lapin maakuntakaavassa 2040 Lemmenjoki osoitetaan arvokas vesistö -merkinnällä (av-6581). Arvokas vesistö -merkintä perustuu maakuntakaavassa osoitettujen vesistöjen lohi- ja taimenkantojen suojelubiologiseen ainutlaatuisuuteen sekä Suomen että maailmalaaajuisessa perspektiivissä. Yksittäisenä jokin hanke voi olla vaikutuksiltaan pieni, mutta yhdistettynä useaan pieneenkin

hankkeeseen samalla vaikutusalueella, voivat yhteisvaikutukset muodostua merkittäviksi. Kaivoslain 46 §:n 6 kohdan mukaan kullanhuuhdontalupaa ei saa myöntää alueelle, jossa luvan mukainen toiminta vaikeuttaisi oikeusvaikutteisen kaavan toteuttamista. Metsähallituksen näkemyksen mukaan kullanhuuhdontalupaa koskevassa harkinnassa tulee huomioida maakuntakaava ja edellä mainittu kaavamääräys.

Vakuus

Kaivoslain 107 §:n mukaisen vakuuden tulee olla riittävä turvaamaan jälkitoimenpiteet ja mahdollisesta toiminnasta aiheutuneet vahingot ja haitat. Vakuuden suuruutta määritettäessä tulee huomioida alueen luonnonsuojelullinen arvo, kullanhuuhdonnassa sallitut menetelmät sekä alueen luonnontilaan palauttamisen kustannukset. Kun kullanhuuhdonta-alue tulee sijoittumaan kansallispuistoon ja Natura-alueelle, on kyse sellaisesta erityispiirteestä, joka tulee ottaa huomioon vakuutta asetettaessa ja riittävän vakuuden määrää arvioitaessa.

Yleiset asiat

Mikäli luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät, tulee lupapäätöksessä ottaa huomioon seuraavat näkökohdat:

- Kaivutoiminta tulee tapahtua siten, että alapuoliseen vesistöön ei pääse liettymistä aiheuttavaa mineraaliainesta eikä ravinteita. Maa-ainesten pääsy alapuoliseen vesistöön voidaan estää riittävällä veden kierrätyksellä ja saostusaltailla.
- Kaivukauden päättyessä on jyrkät kaivantojen reunat luiskattava. Reunat on myös merkittävä maastoon riittävän näkyvästi. Näillä toimenpiteillä parannetaan maaston muiden käyttäjien turvallisuutta ja estetään vahinkoja. Metsähallitus katsoo, että kullanhuuhdontaluvan saaja on kaikilta osin vastuussa Metsähallitukselle ja/tai kolmannelle osapuolelle kaivutoiminnasta mahdollisesti aiheutuvista vahingoista.
- Kaivutyöhön liittyvä leiriytyminen ja muu toiminta tulee tapahtua kullanhuuhdonta-alueen sisäpuolella. Hakija ei hae lupaa rakentamiselle tai muulle rakennelmalle.
- Pystypuiden kaataminen on lähtökohtaisesti kielletty. Mikäli kullanhuuhdonta-alueella on puustoa tutkimustyön esteenä, on puiden poistamisesta sovittava ennakkoon Metsähallituksen kanssa. Puuston poisto on rajattava vain välttämättömään ja puut on korvattava. On huomioitava, että kaivoslain mukaan kullanhuuhdontaluvan nojalla tapahtuvasta toiminnasta ei saa aiheutua merkittävää maisemallista haittaa.
- Ajoneuvoilla ajaminen maastossa vaatii aina Metsähallituksen luvan. Hakija toteaa kulkevasa alueelle yhteysveneellä ja kävellen. Metsähallitus ohjeistaa hoitamaan mahdolliset huoltoajot lumipeitteisenä aikana.

Lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet maankäytön erityisasiantuntija Tuija Kangasniemi sekä Eräpalvelujen kalastuksen erityisasiantuntija Juha Heinonen.

Mikael Nordström
asiointijohtaja
Metsähallitus, Luontopalvelut

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Reetta-Mari Tammela	Suomi.fi	17.11.2025 16:01:48 UTC+02:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (1 sivu)

Inarin kunta Tekninen osasto

TUKES

**Inarin kunnan lausunto kunnan alueelle kohdistuvasta
kullanhuuhdontalupahakemuksesta HL2025:0014**

TUKES on pyytänyt Inarin kunnan lausuntoa kullanhuuhdontalupahakemuksesta nro HL2025:0014.

Hakemus ei kohdistu yleiskaava- tai asemakaava-alueelle. Lupahakemuksen käsittelyssä tulee ottaa huomioon alueen kaikkien valtausten kumulatiiviset vaikutukset alueen maankäyttöön, kuten luontaiselinkeinojen harjoittamiseen, maa- ja metsätalouteen.

Valtausalue tulee merkitä maastoon selkeästi.

Reetta-Mari Tammela
Tekninen johtaja

Valmistelija: Pekka Mäkynen, mittausinsinööri

Inarin kunta

Saariselän yleiskaava

Alue 1 / Kaunispää - Laanila

Yleiskaavaehdotus 1:10 000

15.01.2004

arkkitehtitoimisto Oulun YKE Oy

A handwritten signature in black ink, reading "Harri Lindroos".

Harri Lindroos arkkitehti

Hyväksytty Inarin kunnan valtuustossa 11.3.2004 / pykälä 7

Pöytäkirjan pitäjä Pentti Tarvainen

Yleiskaavamääräykset ja merkinnät

Maisemaa muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen tai muu näihin verrattava toimenpide edellyttää MY-, VL-, VR- ja EV- alueilla MRL 128 pykälän mukaista maisematyölupaa.

Kaavassa osoitetut RM/C-, RM-1, RM-2, RM-3-4, RM-3-6, RA-1, RA-2, AP- ja TV -alueet tulee toteuttaa asemakaavan perusteella. Em. alueet tulee liittää yleiseen viemäriverkostoon tai jätevedet tulee käsitellä kulloinkin voimassa olevien määräysten ja viranomaisten ohjeiden mukaan.

Kaikille RM-3-alueille edellytetään laadittavaksi ennen rakentamista koko aluetta koskeva yksityiskohtainen alueen käyttösuunnitelma tai asemakaava. Käyttösuunnitelmasta tulee käydä ilmi alueen toimintojen sijoittuminen, rakentamisen laajuus, kerrosluvut ja pääasialliset julkisivumateriaalit, reitistöt, liikenne- ja oleskelualueet sekä viheralueiden ja lähiympäristön käyttö. Suunnitelmaan tulee sisältyä myös selvitys alueen vesihuoltoratkaisuista.

Teiden, kevyenliikenteen sekä ohjelmapalvelureittien purojen ylitysten rakentaminen tulee toteuttaa siten, että se muuttaa mahdollisimman vähän puronvarsimaista ja rakentamisratkaisut sopeutuvat hyvin ympäristöönsä.

PIENTALOVALTAINEN ASUNTOALUE

JULKISTEN PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE

VARASTOALUE

Alueelle ei saa rakentaa majoitustiloja. Alueella tapahtuva toiminta ei saa aiheuttaa ympäristöhäiriöitä.

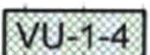
LÄHIVIRKISTYSPALVELU- JA VIRKISTYSPALVELU-ALUE

Alueelle saa sijoittaa varusteita, rakenteita, jotka palvelevat alueen pääkäyttöä.

URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE

Alueelle voidaan sijoittaa urheilu-, virkistys- ja vapaa-ajan toimintoja palvelevia rakennuksia ja rakennelmia. Alueille tulee laatia erillinen hoito- ja käyttösuunnitelma.

URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE

Saariselän ydinalueeseen liittyvä rinnehihtokeskuksen alue Kaunispaällä (VU-1-4) Alueelle tulee laatia asemakaava, jossa määritetään urheilu-, virkistys- ja vapaa-ajan toimintoja palvelevien laitteiden ja rakenteiden ja rakennusten sijainti ja rakentamisen laajuus.

URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE

Saariselän keskustan urheilu- ja virkistyspalvelualue.

VR**RETKEILY- JA ULKOILUALUE**

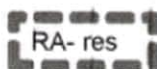
Alueelle saa rakentaa ulkoilu- ja virkistyskäyttöä palvelevia taukopaikkoja ja muita vastaavia pienehköjä rakennuksia ja rakennelmia. Rakennusten ja rakenteiden toteuttaminen edellyttää kunnanhallituksen hyväksymää erillistä suunnitelmaa, jossa esitetään alueen toiminnat, rakentamisen määrä ja toteutustapa. Yksittäisen taukopaikan rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 30 k-m². Rakennukset ja rakenteet tulee toteuttaa luonnonympäristöön sopeuttaen. Toiminnot eivät saa estää tai haitata olevien tai yleiskaavassa esitettyjen reitistöjen yleistä virkistyskäyttöä. Hankkeet edellyttävät palikunnan lausuntoa. Retkeilyalueilla reitistöjen ja rakennettavien osien ulkopuolella tulee pyrkiä säilyttämään alkuperäinen luonnonympäristö.

RM/C**KESKUSTATOIMINTOJEN JA MATKAILUPALVELUJEN ALUE**

Asemakaavaa muutettaessa erityistä huomiota tulee kiinnittää alueen ympäristökuvaan, viihtyisyyteen ja omaleimaisuuteen sekä liikennejärjestelyjen, huoltoliikenteen, paikoituksen ja jalankulkuympäristön toteutukseen.

RM-1**MATKAILUPALVELUJEN ALUE**

Alue on tarkoitettu ensisijaisesti matkailupalveluille ja kaupallisille majoituspalveluille.

LOMA-ASUTUKSEN RESERVIALUE**RM-2****MAJOITUSPALVELUALUE**

Alue on tarkoitettu ensisijaisesti kaupalliseen majoitukseen sekä yritysten ja yhteisöjen loma-asunnoille.

RM-3-2**MATKAILUN OHJELMAPALVELUALUE**

Alue on tarkoitettu ratsastuksen ja hevossafarien ohjelmapalvelujen alueeksi. Alueelle saa rakentaa toimintaan liittyviä rakennuksia ja rakennelmia sekä henkilökunnan asuntoja. Alueelle ei saa rakentaa loma-asuntoja. Alueelle tulee laatia käyttö- ja maisemointisuunnitelma ennen rakentamisen aloittamista. Alueen rakennusoikeus on 2000 k-m².

RM-3-4**MATKAILUN OHJELMAPALVELUALUE**

Alue on tarkoitettu moottoriurheilun ohjelmapalvelujen alueeksi. Alueelle saa rakentaa toimintaan liittyviä huolto- ja varastorakennuksia. Alueelle tulee laatia käyttö- ja maisemointisuunnitelma ennen rakentamisen aloittamista. Alueen suunnittelussa ja käytössä on huolehdittava, ettei toiminnasta aiheudu haittaa ympäröiville loma-asutukselle ja poronhoitoelinkeinoille. Alueen rakennusoikeus on 1000 k-m². Alueelle ei saa rakentaa loma-asuntoja.

RM-3-6**MATKAILUN OHJELMAPALVELUALUE**

Saariselän keskustaani liittyvä ohjelmapalvelualue. Alueelle saa rakentaa toimintaan liittyviä rakennuksia ja rakennelmia. Alueen rakennusoikeus on 2500 k-m². Alueelle ei saa rakentaa loma-asuntoja.

RM-3-7**MATKAILUN OHJELMAPALVELUALUE**

Rönkönlammen ohjelmapalvelualue. Alueen rakennusoikeus on 600 k-m². Alueelle ei saa rakentaa loma-asuntoja.

RA-1**TIIVIIN LOMA-ASUTUKSEN ALUE**

Alueelle saa rakentaa sekä yksittäisiä että kytkeytyjä loma-asutorakennuksia.

RA-2**LOMA-ASUNTOALUE**

Alue on tarkoitettu perinteiselle harvalle loma-asutukselle. Alueelle saa rakentaa enintään kahden huoneiston loma-asutorakennuksia.

HUOLTOASEMA-ALUE

ERITYISALUE

Alue, jolla ympäristö säilytetään.

YHDYSKUNTATEKNISEN HUOLLON ALUE

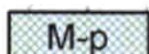

MAA-AINESTEN OTTOALUE

Alue tulee maisemoida maa-ainesten oton päätyttyä.

SUOJAVIHERALUE

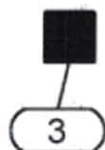

METSÄ- JA POROTALOUSVALTAINEN ALUE

Tiestön, rakennusten ja reittien rakentamisessa sekä metsän- ja maisemanhoidollisissa toimenpiteissä alueella tulee huomioida poronhoitoelinkeinon harjoittamisen edellytykset. Edellä mainitut toimenpiteet edellyttävät lausuntoa ao. paliskunnalta.

MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE,
JOLLA ON ERITYISIÄ YMPÄRISTÖARVOJA

KULTTUURIHISTORIALLINEN KOHDE

1. Prospektorin kaivos (Luton kaivos)
2. Laanilan kultala
3. Kaunispään matkailumaja

Rakennuksia ja rakenteita ei saa purkaa ilman rakennusvalvontaviranomaisen lupaa, rakenteiden ja rakennusten ulkoasun muutokset edellyttävät Lapin maakuntamuseon lausuntoa.

"RUIJANPOLKU" HISTORIALLINEN
ULKOILUREITTI

Polun kunnostus, valaistus ja muut vastaavat toimet tulee toteuttaa erillisen suunnitelman perusteella. Polun varteen saa toteuttaa sen historiallista taustaa kuvaavia rakenteita.

VIHERYHTEYSTARVE

OHJEELLINEN VIRKISTYSKOHDE

VALTATIE

PÄÄKATU/-TIE

YHDYSTIE/KOKOOJAKATU

OHJEELLINEN TIEVARAUS

LIITTYMÄ

REITISTÖALI- / YLIKULKU

ULKOILUN PÄÄ-/YHDYSREITTI

ULKOILUREITTI

KEVYENLIIKENTEN PÄÄYHTEYS

MOOTTORIKELKKAILUREITTI

OHJELMAPALVELUREITTI

VOIMALINJA

KATUALUE, JOTA KEHITETÄÄN ERITYISESTI
MATKAILUTOIMINNOT HUOMIOONOTTAVAKSI
JALANKULKUPAINOTTEISEKSI LIIKENNE-
YMPÄRISTÖKSI.

YLEISKAAVA-ALUEEN JA SEN OSA-
ALUEEN RAJA

ALUEEN RAJA

00 vp

TAVOITTEELLINEN VUODEPAIKKAMÄÄRÄ

00 as

TAVOITTEELLINEN ASUKASMÄÄRÄ

Lappi

9.12.2025

TUKES

kaivosasiat@tukes.fi

LAUSUNTO METSÄHALLITUKSEN HALLINNASSA OLEVALLE VALTIOMAA- ALUEELLE KOHDISTUVASTA KULLANHUUHDONTALUPAHAKEMUKSESTA LUPATUNNUS HL2025:0014

KullanhuuhdONTALUPA-alue sijaitsee Inarin kunnassa Lemmenjoen kansallispuistossa, Morgamojalla.

Lemmenjoen alue on perustettu luonnonsuojelulain mukaiseksi kansallispuistoksi.

Lemmenjoen kansallispuisto on liitetty Euroopan unionin Natura 2000-suojelalueverkkoon (FI130 0201). Natura-alue on sekä luonto- että lintudirektiivin mukainen suojelualue (SCI ja SPA).

Puisto on luontotyypeiltään monipuolinen ja vaihteleva. Alue on tärkeä pohjoisten metsien, soiden ja jokiluonnon suojelun kannalta. Alueella pesii runsas linnusto.

Kullanhuuhdonta-alue sijaitsee poronhoitolain (1990/848) tarkoittamalla erityisellä poronhoitoalueella Sallivaaran paliskunnassa. Alue on Saamelaiden kotiseutualuetta (laki saamelaiskäräjistä 1995/974 4§) ja se on Metsähallituksen hallinnassa olevaa valtion maata.

Luontoarvojen suojelu

Kullanhuuhdonta-alueella ei ole tiedossa olevia luonnonsuojelulain (9/2023) 65 §:n mukaisia tiukasti suojeltuja luontotyypppejä eikä myöskään tiedossa olevia luonnonsuojeluasetuksen (1066/2023) liitteiden 1 ja 3 koko maassa rauhoitettujen eläin- ja kasvilajien esiintymiä,

liitteiden 5 ja 6 esiintymis- tai havaintopaikkoja eikä luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteiden II ja IV eläin- tai kasvilajien havaintopaikkoja.

Alueella tai sen läheisyydessä ei ole tiedossa olevia lintudirektiivin artiklassa 1 tarkoitettujen, luonnonsuojelulain 73 § nojalla rauhoitettujen suurten petolintujen pesäreviirejä.

Mikäli alueelta havaitaan edellä mainittuja lajeja, on huuhdontatoiminta järjestettävä siten, että siitä ei aiheudu luonnonsuojelulaissa kiellettyä seurausta, kuten lajin heikentämistä tai häviämistä eikä lajin elinympäristön heikentämistä tai tuhoutumista.

Tarvittaessa edellä mainitut laji- ja luontotyyppiesiintymät, samoin kuin vesilain nojalla suojellut lähteet, on rajattava huuhdonta-alueen ulkopuolelle, ellei esiintymien säilymistä voida turvata muilla toimenpiteillä.

Lapin ELY-keskuksen näkemyksen mukaan tässä tapauksessa kullanhuuhdontatoiminta ei todennäköisesti heikennä Natura-alueen luonnonarvoja eikä luonnonsuojelulain 65 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua arviointi- ja lausuntomenettelyä siten tarvita, kuitenkin kaikessa Natura 2000 -alueilla harjoitettavassa toiminnassa on huolehdittava siitä, ettei toimenpiteillä merkittävästi heikennetä alueen valinnan perusteena olevia luontotyypejä tai lajien elinympäristöjä.

Tähän johtopäätökseen on päädytty, koska alue sijoittuu aikaisemmin lakkautetulle kullanhuuhdosta-alueelle (HL2011:0017), joka on ollut suurelta osin jo pitkän ajanjakson toimenpiteiden kohteena.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmat, vesiensuojelu

Hakemuksen mukaan huuhdonnassa käytettävä vesi johdetaan saostusaltaaseen.

Yhteisvaikutusten kautta yksittäiselläkin paikalla on vaikutusta alapuoliseen vesistöön. Kun vesistöalueella voi olla suurikin määrä huuhdontapaikkoja, on vaara, että toiminnasta aiheutuvalla yhteiskuormituksella on vesistön tilaa heikentävä vaikutus. Huuhdottavan aineksen käsittely tulee järjestää siten, että samentumista aiheuttava humuksen ja kiintoaineen joutuminen alapuoliseen vesistöön estetään myös tulva-ajat huomioon ottaen.

Kalatalous

Huuhdontavesistöllä on tavallisesti, aivan vähäisiä latvapurojen yläosia lukuun ottamatta, kalataloudellista merkitystä sekä kalojen oleskelualueena että kulkureittinä ja myös kutu- ja

poikastuotantoalueena. Tämä on huuhdontatoiminnassa otettava huomioon siten, että puronvarsi pensaineen ja puustoineen säilytetään mahdollisimman suurelta osin luonnontilassa ja huolehditaan em. veden laatuun kohdistuvien heikentävien vaikutusten estämisestä.

Kulttuurihistoria ja rakentaminen

Kullanhuuhdontakulttuuriarvot on kaivutoiminnassa turvattava, mikäli sellaisia on haetulla huuhdonta-alueella.

Kullanhuuhdontalupahakemuksen yhteydessä alueelle ei haeta lupaa rakentaa rakennuksia tai rakennelmia.

Kulkeminen alueelle

Alueelle kuljetaan yhteysveneellä, mistä kävellen kohteelle.

Moottoriajoneuvon käyttö maastossa edellyttää maanomistajan luvan (maastoliikennelaki 4§)

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Ari Neuvonen ja ratkaissut luontoympäristöyksikön päällikkö Jari Pasanen.

Tämä asiakirja LAPELY/4732/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAPELY/4732/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Pasanen Jari 09.12.2025 13:37

Esittelijä Neuvonen Ari 09.12.2025 13:28

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
kaivosasiat@tukes.fi

Asia: Lausunto kullanhuuhtontalupahakemukseen HL2025:0014, Hirvikumpu 2

Lausunto: Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on varannut Saamelaiskäräjille tilaisuuden ottaa kantaa kullanhuuhtontalupahakemukseen lupatunnuksella HL2025:0014, Hirvikumpu 2. Hakijan mukaan kyseessä on uusi kullanhuuhtontalupahakemus aiemmin lakkautetulle alueelle (HL2011:0017), joka sijaitsee Inarin kunnassa, Morgamojan varrella, vesistön välittömässä läheisyydessä. Hakemuksen kohteena olevan alueen pinta-ala on 1,2 ha. Alueella olisi tarkoitus harjoittaa lapiokaivuuta. Vuosittain käsiteltäväksi maamääräksi hakija arvioi n. 20–30 m³. Hakemusalue sijaitsee poronhoitolain (848/1990) 2.2 §:n tarkoittamalla erityisellä poronhoitoalueella ja saamelaiskäräjistä annetun lain (414/2025) 4 §:ssä tarkoitettulla saamelaisten kotiseutualueella. Hakemusalue sijaitsee niin ikään Lemmenjoen kansallispuistossa, Natura 2000-alueella sekä Sallivaaran paliskunnan alueella.

Sallivaaran paliskunnalta 8.1.2026 Saamelaiskäräjien saaman tiedon mukaan Sallivaaran paliskunta vastustaa luvan myöntämistä nyt hakemuksen kohteena olevalle alueelle, sillä se sijoittuu paliskunnan käyttämälle jutaamakeinolle, eli porojen kuljetusreitille, ja haittaisi siis porojen kuljetusta. Näin ollen Saamelaiskäräjien näkemyksen mukaan kullanhuuhtontaluvan myöntäminen alueelle vaikeuttaisi saamelaisten perinteisen elinkeinon harjoittamisedellytyksiä ja vaikuttaisi negatiivisesti saamelaisten oikeuteen ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria alueella.

Saamelaiskäräjät pitää myös hakijan toimittamaa saamelaiseen kulttuuriin kohdistuvien vaikutusten arviointia riittämättömänä. Vaikutusten arviointi perustuu hakijan omiin näkemyksiin, eikä siinä oteta huomioon aiheesta saatavilla olevaa tutkimustietoa. Kyseisen alueen läheisyydessä on myös muita kullanhuuhtonta-alueita, minkä vuoksi vaikutusten arviota tehtäessä olisi syytä tarkastella kullanhuuhtonnasta aiheutuvia yhteisvaikutuksia alueen saamelaiselle poronhoidolle. Saamelaiskäräjien näkemyksen mukaan Tukesilla ei ole toimitetun vaikutusten arvion pohjalta edellytyksiä myöntää hakijalle kullanhuuhtontalupaa ja sen tulisi pyytää hakijaa täydentämään arviotaan.

Edellä esitetyn perusteella Saamelaiskäräjät ei puolla kullanhuuhtontaluvan myöntämistä haetulle alueelle HL2025:0014, Hirvikumpu 2. Saamelaiskäräjät myös korostaa, että lupaharkintaa tehtäessä Tukesin tulee ottaa huomioon Sallivaaran paliskunnan näkemys asiassa.

Merk.

Leo Aikio
I varapuheenjohtaja

Laura Olsén-Ljetoff
elinkeinosihtööri

Puheenjohtaja siirsi asian I varapuheenjohtajalle 8.10.2024 tekemällään päätöksellä Saamelaiskäräjien työjärjestyksen 7 §:n 11 kohdan mukaisesti. Lausunto on hyväksytty sähköpostimenettelyllä 9.1.2026.

Lisätietoja antaa: Elinkeinosihtööri Laura Olsén-Ljetoff, laura.olsen-ljetoff@samediggi.fi, puh. +358 40 617 5113.

Lausunto D.s.1222

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi
kaivosasiat@tukes.fi

VIITE LAUSUNTOPYYNTÖ HL2025:0014 (SAAPUNUT 17.11.2025)
ASIA KULLANHUHDONTALUPAHAKEMUS HL2025:0014 HIRVIKUMPU 2

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on pyytänyt Saamelaismuseum Siidalta lausuntoa Petri Lappalaisen kullanhuhdontalupahakemuksesta HL2025:0014 Hirvikumpu 2. Saamelaismuseum Siida lausuu asiasta museolain (314/2019) 7 §:n mukaisena alueellisena vastuumuseona toimialansa (rakennettu ja arkeologinen kulttuuriperintö sekä maisema) osalta sekä museolain (314/2019) 9 §:n mukaisena valtakunnallisena vastuumuseona erikoisalansa (saamelaiskulttuuri) osalta.

Hakemusalue sijaitsee Inarin kunnassa, Lemmenjokeen laskevan Morgamojan varrella. Lupaa haetaan lapiokaivuun neljäksi vuodeksi. Lupa-alue on kooltaan 1,2 ha, ja vuosittainen kaivumäärä on noin 20–30 m³. Hakija haluaisi yhdistää uuden alueen voimassa olevaan lupa-alueeseensa HL2013:0039. Tällöin hakemusalueen pinta-ala olisi 2,7 ha. Hakemuksen liitteenä on kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma.

Pohjois-Lapin maakuntakaavassa 2040 (2024) kullanhuhdonta-alue sijoittuu Lemmenjoen kansallispuistoon (SL4017), Natura 2000 -alueelle ja valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön (RKY); Repokairan ja Lemmenjoen alueen saamelaisasutus ja kullankaivajayhdyskunnan (ma5934) alueelle.

RKY on Museoviraston laatima inventointi, joka on valtioneuvoston päätöksellä 22.12.2009 otettu maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamaksi inventoinniksi rakennetun kulttuuriympäristön osalta 1.1.2010 alkaen. Repokairan ja Lemmenjoen alueen luonnonvarojen käyttöä kuvastavat alueen porohoitoon liittyvä asutus, Lisman saamelaiskylä ja Kaapin Jounin erämaatalo sekä toisen maailmansodan jälkeen syntynyt kullankaivajayhdyskunta. Valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita koskevan päätöksen kulttuuriperintöä koskevien erityistavoitteiden mukaan alueidenkäytössä on varmistettava, että valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöjen arvot säilyvät. Suunnittelussa pyritään perinteen säilyttämiseen ja alueiden kehittämiseen niiden ominaisluonnetta ja erityispiirteitä vahvistavalla ja niihin sopeutuvalla tavalla. On tärkeää, ettei näillä alueilla tapahdu muutoksia tai rakentamista, joka on olennaisesti ristiriidassa niiden kulttuuriympäristöarvojen kanssa.

Lupahakemusalue sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella ja poronhoitolain 2.2 § mukaan erityisesti poronhoitoa varten tarkoitetulla alueella, jolla maata ei saa käyttää niin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa porotaloudelle.

Kulttuuriympäristö

Lupahakemusalue kuuluu valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön Repokairan ja Lemmenjoen alueen saamelaisasutus ja kullankaivajayhdyskunta (RKY). Lupahakemusalueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Mikäli alueelta havaitaan merkkejä esihistoriallisen ihmisen toiminnasta, kuten liesiä tai muinaisesineitä, työt löytöpaikalla on keskeytettävä ja löydöistä on ilmoitettava kulttuuriperintöviranomaisille, tässä tapauksessa Saamelaismuseum Siidaan.

Taina Máret Pieski
museonjohtaja

Juha-Pekka Joona
amanuenssi, arkeologinen kulttuuriperintö

1.toiminnan tiedossa olevat tai todennäköisesti vaikutukset saamelaisten oikeudelle ylläpitää ja kehittää aluella kieltään ja kulttuuriaan sekä harjoittaa perinteisiä elinkeinojaan;

Saamelaisten oikeuksia mm.poronhoitoon,metsästykseen,kalastukseen eikä kuulttuuriin sekä kieleen, en katso että kullanhuuhtontaluvallani on vaikutusta saamelaisten oikeuteen harjoittaa perinteisiä elinkeinojaan saati kieltään ja kulttuuriaan.

Geologi Antti Peroniuksen mukaan on vaikea osoittaa poronhoidon taloudellista ja kulttuurista menetystä.

Kaivajan toimien vaikutusta poronhoidon kokonaistalouteen eli nettotuottoon on vaikea laskea, sillä porotalouden lihan myynnin tuotto on Lapissa kuluja pienempi.

Asia käy ilmi luen sivustolta(www.luke.fi/uutiset/poronlihan-tuottaminen-maksaa-maltaita/).Euroiksi muutettuna kaivajan toimien laiumia pienentävä porotalousvaikutus on pari senttiä ja sekin kohdistuu kaikkiin poronomistajiin- ei siis ainoastaan saamelaisiin poronomistajiin.

Keskimääräinen vaikutus saamelaiseen kielen ja kulttuurin kokonaisuuteen on vieläkin

vähäisempi, sillä on yleisessä tiedossa, että 44 % saamelaisalueen poronomittajien tulosta on eläkettä, 28% on palkkatuloa muista töistä ja 14% on poronlihanmyyntituloja ja 14% on erilaisia porotalouteen liittyviä korvauksia tai tukia(mtt selvityksiä nro 156,2008, s.3 ja s.23 sekä paliskuntien yhdistyksen [www-sivut](http://www.sivut)).

Kullanhuuhtonta lupa rajoittuu poroaitaan, jonka takana on jätetty tilaa kuljettaa poroja eri alueille.

2. Alueen läheisyydessä olevat vastaavat luvat:(kaivosrekisterin karttapalvelu)

Haetun alueen alavirran puolella on kullanhuuhtontavaltaus Hirvikumpu HL2013:0039 ja ylävirran puolella porojen kulkuväylä jonka yläpuolella Jompankuru HL2013:0048

3.Mitä saamelaisten oikeuden kannalta alkuperäiskansana tärkeitä alueita hakemus koskee;

Alue sijaitsee Lapinlänin Inarin kunnassa metsähallituksen Ylä-Lapin luonnonhoitoalueella0048 Morgamojan varrella valtion mailla. Alue on saamelaisten kotiseutualueella Lemmenjoen paliskunnan alueella.

4.Muut saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana häiritsevät alueiden käyttömuodot hakemuksessa tarkoitettulla alueella ja sen läheisyydessä;

Lemmenjoen kansallispuistossa on merkityt reitit turistien vaelluksia varten.

5.voidaanko kyseisellä olevalla alueella luvan myöntämisestä huolimatta edelleen ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria sekä harjoittaa saamelaisten perinteisiä elinkeinoja.

Alueella on ollut kullanhuuhtontaa jo vuosikymmenien ajan eikä tietooni ole tullut estettä perinteisten elinkeinojen harjoittamiseen.

Kullanhuuhdontakorvaukset

Kullanhuuhdontakorvaus on ensimmäiseltä vuodelta maksettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun kullanhuuhdentalupa on tullut lainvoimaiseksi tai kaivosviranomaisen on antanut määräyksen päätöksen täytäntöönpanosta muutoksenhausta huolimatta. Seuraavina vuosina korvaus on maksettava **viimeistään 15 päivänä maaliskuuta.**

Maksettaessa kullanhuuhdentalupaan liittyvää maanomistajakorvausta (50 €/ha) Metsähallitukselle, maksetaan monikäyttömetsien alueilla ja luonnonsuojelualueilla sijaitsevat korvaukset erikseen joko Metsähallituksen Kiinteistökehityksen (monikäyttömetsät) tai Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien (luonnonsuojelu- ja erämaa-alueet) tileille.

Maksuohjeet

Metsähallitus Kiinteistökehitys: **FI83 5000 0120 1439 03**

Metsähallitus julkiset hallintotehtävät: **FI07 5000 0120 2512 92**

Maksun selitteeksi tulee laittaa **lupatunnus** (esim. HL2019:0000), **kunta ja lupa-alueen nimi**. Lisäksi maksusta tulee käydä ilmi mitä maksetaan eli:

- Kullanhuuhdontakorvaus

Useita eri lupa-alueita maksettaessa kaikki informaatio ja kaikkien alueiden lupatunnusten numerot on laitettava selitteeksi.

Puustokorvaukset maksetaan Metsähallitus Metsätalous Oy:lle. Korvauksista on sovittava Metsätalouden aluepäällikön kanssa.

Lisätiedot:

Metsähallitus / Pasi Molkoselkä: +35840 3523 127

<https://www.kaivannaiset.fi/kaivostoiminta/kullanhuuhdonta/>

KAIVOSLAIN (621/2011) MUKAINEN VAKUUS

Kaivoslain 10 luvun 107 §:n mukaan kullanhuuhdontaluvan haltijan on asetettava vakuus mahdollisen vahingon ja haitan korvaamista sekä jälkitoimenpiteiden suorittamista varten, jollei tätä ole pidettävä tarpeettomana toiminnan laatu ja laajuus, toiminta-alueen erityispiirteet, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja luvan hakijan vakavaraisuus huomioon ottaen.

Tukes on määrännyt lupapäätöksessään HL2025:0014 kullanhuuhdontaluvan vakuudeksi 1400 € suuruisen pankkitalletuksen. Talletus tulee tehdä pankkiin Turvallisuus- ja kemikaaliviraston hyväksi. Pankin tulee toimittaa kopiot avatusta vakuustilistä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (PL 66, 00521 Helsinki) sekä antaa sitoumus, jolla se luopuu kuittausoikeudesta kyseiseen tiliin. Tallennussopimukseen tulee merkitä kullanhuuhdontalupatunnus.

Maija Viikinen
ylitarkastaja